

Uloga viteških redova u kulturnim transferima na prostoru hrvatskih zemalja. Mogućnosti istraživanja

Marija Karbić – Juraj Belaj

VI. kongres hrvatskih povjesničara
(Rijeka, 29. 9. – 2. 10. 2021.)

Projekt:

“Razvoj i naslijeđe viteških redova u Hrvatskoj”
(IP-2019-04-5513)

Karta templarskih provincija i sjedišta u Europi i Svetoj Zemlji

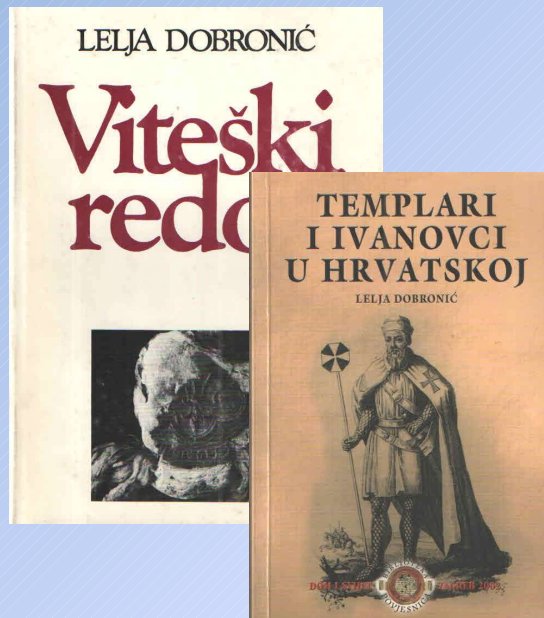
- karakteristike viteških redova – internacionalnost i mobilnost
- značajna uloga u transferu znanja, vještina i kulturnih tekovina, kao i razmjeni roba između Europe i Svete Zemlje
- osim na vojnom i političkom planu utjecali i na drugim područjima (poput poljoprivrede, trgovine, prometa, bankarstva, zdravstva, građevinarstva)

Sjedišta preceptorata templara i ivanovaca

- Ivan Kukuljević Sakcinskog
 - “Priorat vranski sa vitezi templari i hospitalci sv. Ivana u Hrvatskoj”, *Rad JAZU*, knj. 81-82 (Zagreb, 1886.)

- Lelja Dobronić
 - *Viteški redovi. Templari i ivanovci u Hrvatskoj* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1984.)
 - *Templari i ivanovci u Hrvatskoj* (Zagreb: Dom i svijet, 2002.)
- J. Kolarić, T. Matić, D. i M. Karbić, M. Kosi, V. Ricci, Zs. Hunyadi

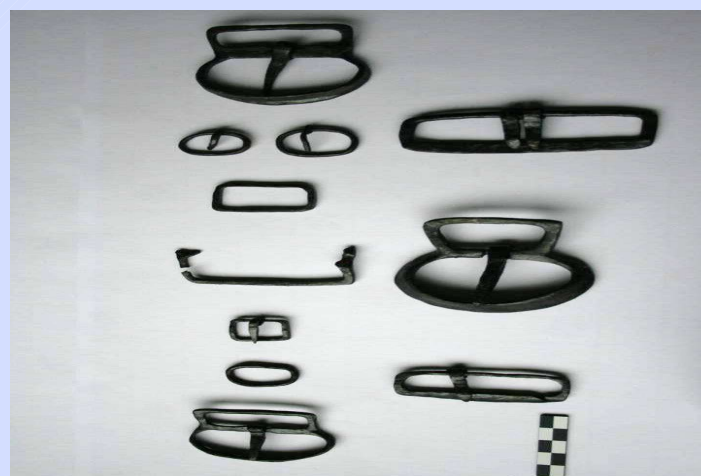
- pisana vrela relativno oskudna

➔ važnost

- istraživanja povjesničara umjetnosti
- arheoloških istraživanja

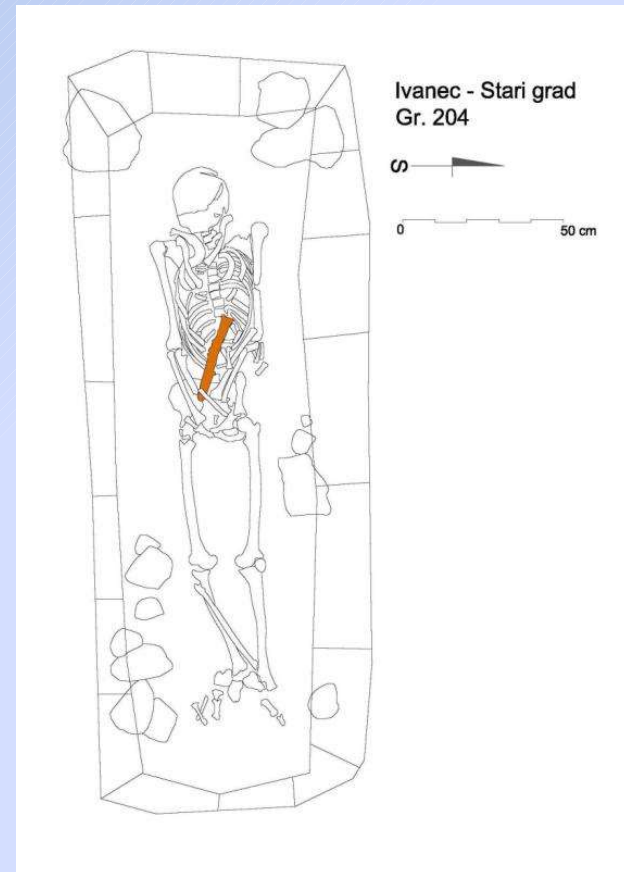
Ivanec

- nužnost interdisciplinarnog pristupa
- HRZZ projekt: “Razvoj i naslijeđe viteških redova u Hrvatskoj” (IP-2019-04-5513)
 - istraživanje razvoja i transformacije lokaliteta viteških redova od dolaska sredinom 12. st. do odlaska ivanovaca
 - pokušat će se ustanoviti različiti pretpostavljeni utjecaji viteških redova na lokalna društva

- uz istraživanja povjesničara, arheologa i povjesničara umjetnosti uključena i:
 - arheoantropološka istraživanja
 - arheobotanička istraživanja

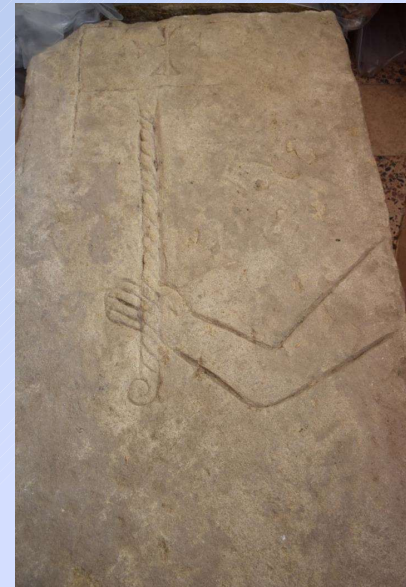

Neka od pitanja na koja će se tražiti odgovori su:

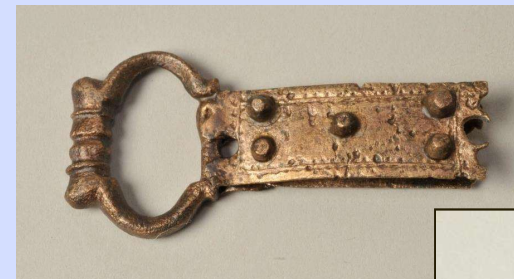
- mogu li se na temelju povijesnih, arheoloških, biološko-antropoloških i arheobotaničkih podataka, kao i na ostacima graditeljske i umjetničke građe, **ustanoviti inovacije** za koje se pretpostavlja da su ih viteški redovi donijeli u promatrane krajeve te kako su time utjecali na kvalitetu života svojih podložnika?
- razlikuje li se njihov utjecaj od onog drugih društvenih subjekata, primjerice crkvenih redova i plemića?
- može li se ustanoviti kako su utjecali na lokalno gospodarstvo?

Četiri glavne skupine aktivnosti:

- 1) Sortiranje, sistematizacija i klasifikacija postojeće građe i podataka o istraživanim lokalitetima
- 2) Dopuna podataka putem terenskog dokumentiranja ostalih lokaliteta/objekata (rekognosciranje, arheološko sondiranje, foto-dokumentiranje, izmjere i nacrti) te arhivskog istraživanja.

Račeša

Gora

3) Obradivanje i analiziranje podataka i uzoraka:

- analize povijesnih izvora, ostataka arhitekture i ostalih povijesno-umjetničkih izvora, arheoloških kontekstā, grafička obrada te konzervacija nalaza, radiokarbonsko datiranje uzoraka, analiza ljudskih kosturnih ostataka, analize stabilnih izotopa dušika i ugljika, arheobotanička analiza uzoraka tla.

4) Kompariranje te interdisciplinarno interpretiranje prikupljenih podataka

Gora

crkva sv. Martina, Prozorje

Tomar, Portugal

Ljesnica

Dubička županija

Dubička županija

Sopron

